

Alf Prøysen

Čajna ženička

Ilustriral Bjørn Berg
Prevedla Marija Zlatnar Moe

S

Alf Prøysen
Čajna ženička
Ilustriral Bjørn Berg

Zbirka Čudaške prigode
Prevedla Marija Zlatnar Moe
Uredila Katja Klopčič Lavrenčič
Lektorirala Svetlana Ristin

Knjiga vsebuje naslednje zgodbe:

Teskjekjerringa på blåbærtur, besedilo © Alf Prøysen 1958, ilustracije © Bjørn Berg 1989;
Teskjekjerringa på basar, besedilo © Alf Prøysen 1957, ilustracije © Bjørn Berg 1992;
Teskjekjerringa og den skjulte skatten, besedilo © Alf Prøysen 1960, ilustracije © Bjørn Berg 1991;
Teskjekjerringa og elgen, besedilo © Alf Prøysen 1960, ilustracije © Bjørn Berg 1990,
ki so bile objavljene v zbirki Teskjekjerringa © Gyldendal Norsk Forlag AS – Gyldendal Barn & Ungdom 2006; naslovnica in ilustracije © Bjørn Berg/Bono 2006.

Izdajatelj
KUD Sodobnost International, Ljubljana
Elektronska izdaja 2019
sodobnost@guest.arnes.si
www.sodobnost.si

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

Izvedba tega projekta je financirana s strani Evropske komisije. Vsebinska publikacije (komunikacije) je izključno odgovornost avtorja in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

Knjiga je prejela denarno podporo norveškega sklada NORLA.
www.norla.no

Elektronska izdaja je izšla pri ©KUD Sodobnost International leta 2019 v dogovoru z lastnikom avtorskih pravic.

Računalniški datotečni format: EPUB.

Elektronska izdaja je dostopna na strani: <http://www.biblos.si>.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID=299365120
ISBN 978-961-7047-30-1 (epub)

KAZALO

Čajna ženička gre po borovnice 7

Čajna ženička na bazarju 35

Čajna ženička in skriti zaklad 61

Čajna ženička in los 91

1. poglavje

Čajna ženička gre po borovnice

V izbi čajne ženičke ni bilo tistega dne prav nič prijetno, kajti njen mož se je kujal. Ženička ni vedela, kaj naj stori, poskusila je že vse, da bi ga spravila v dobro voljo.

Skuhala mu je juho s testeninami in za kosilo mu je spekla slanino, nabrala je rože in pripravila mizo, ampak nič ni pomagalo. Mož se je še kar naprej kujal.

“Sploh mi ni jasno, kaj je narobe z njim,” je vzdihnila ženička. “Mogoče bi rad palačinke?”

In je spekla palačinke. In ko je mož prišel na večerjo, mu je obraz zasijal, toda ko je začel jesti, je postal spet enako nesrečen.

“Ojej, ojej,” je vzdihnil in z užaloščenimi očmi pogledal v strop. “To je pa hudo ...”

“Veš kaj, zdaj je pa dovolj. Povej, zakaj tako stokaš in vzdihuješ,” je rekla ženička. “Vem, da je tistemu, ki je žalosten, težko, kadar mora razmišljati kaj žalostnega, ampak tudi zame ni zabavno, ko takole gledam, kako si vsak dan bolj žalosten. Zdaj sem že mislila, da boš spet boljše volje, in sem se tako razveselila, no, vidiš, palačinke je hotel, sem si mislila.”

“Saj si imela kar prav,” je rekel mož, “ampak palačinke pač niso vse na tem svetu, morali bi misliti še na kaj drugega, ne samo na palačinke, bi rekel.”

“Ja, potem mi pa povej, na kaj naj mislim!” je rekla ženička.

“Morali bi misliti tudi na borovničevo marmelado, enkrat za spremembo, ne samo na palačinke,” je vzdihnil mož.

In takrat se je ženički posvetilo. Že od začetka zime nista imela borovničeve marmelade za palačinke.

“Če samo zato stokaš in vzdihuješ, bom pa še danes in ta trenutek šla v gozd po borovnice!” je rekla ženička, vzela vedro, ki je viselo na steni, in se odpravila.

12 Hodila je zelo hitro, kajti to počnejo vse ženičke, kadar so jezne na moža, in hitro je prišla v gozd. Vedro je dala k štoru in začela nabirati v skodelico, ki jo je imela v žepu predpasnika. In ves čas je govorila sama s sabo:

“Nisem še videla tako bedastega moža, kot je moj, prav zares, kako sem lahko bila tako neumna, da sem se poročila z njim, samo en človek na vsem svetu je še bolj neumen, kot sem bila jaz takrat, in to je moj mož, prav zares, kakšen bedak. No, zdaj je pa skodelica polna, zdaj grem k štoru, da jo izpraznim.”

In tako je šla skodelica za skodelico in vedro je bilo vse bolj polno. Na koncu je manjkala samo še ena skodelica. Ampak ko je bila polna, je ženička opazila, da je postala majhna kakor čajna žlička!

“Na, zdaj pa imam,” si je rekla ženička. “Tole majhno skodelico bom že odvedla do štor, potem pa bom nekako odstopicala,” je rekla, zgrabila ročaj skodelice z obema rokama in jo odvedla za sabo.

Na začetku je šlo težko, potem pa je prišla na mravljinčjo stezo, polno gladkih borovih iglic, in tam je šlo lažje, saj je skodelica drsela po iglicah. Mimo nje so sem in tja hitele velike in majhne mravlje.

“Dober dan, mravlje,” je pozdravila ženička. “A ve tudi garate danes, ve tudi. Ja, ja, eni morajo riniti, drugi vleči,” je rekla. Ampak mravljam se je preveč mudilo, da bi se pogovarjale z njo.

“Se ne morete malo ustaviti in poklepetati?” je vprašala ženička.

“Se bom pa sama s sabo pogovarjala, tako vsaj ne bom nikogar užalila,” je rekla, se usedla in naslonila hrbet na skodelico.

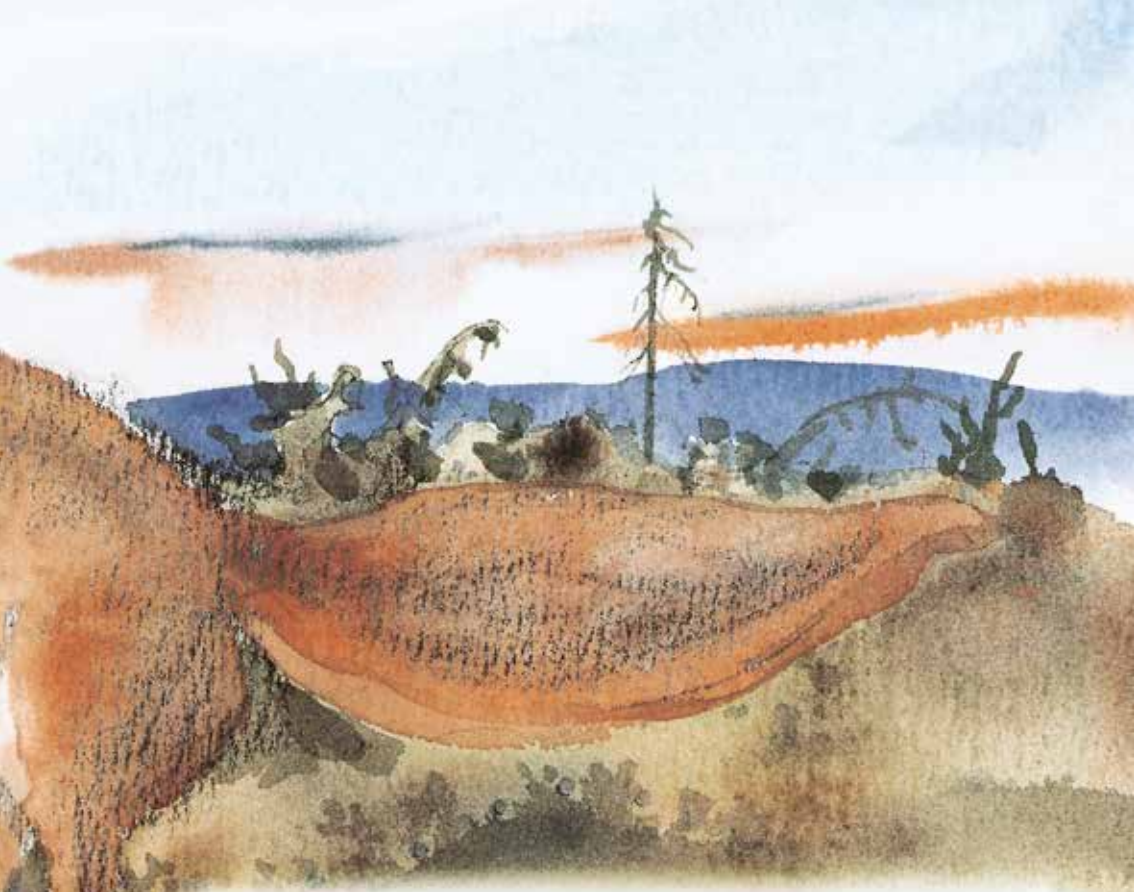

Ko je tako sedela, je začutila, da ji nekdo diha za vrat, in ko se je obrnila, je za njo stal lisjak in mahal z repom.

“Menda ja ne krevsa naokoli lisjak Miha,” je rekla ženička. “Še dobro, da ne veš, kje se pasejo moje kokoši – uf, skoraj bi se zagovorila!”

“Mi ne bi mogla povedati?” je vprašal Miha in se naredil prijaznega.

“O ne, to pa ne, razen če se zagovorim,” je rekla ženička. “Poleg tega imam, kot vidiš, tule to skodelico borovnic, ki jo moram odvreči do vedra pri štoru, in sploh nimam nobenega časa, da bi se pogovarjala.”

“Ti bom jaz nesel skodelico, da se boš lahko pogovarjala,” je rekel lisjak.

“Najlepša hvala,” je rekla ženička. “Torej, moje kokoši se pasejo – ojej, spet sem se skoraj zagovorila.”

“Kar govori naprej, saj se ne boš zagovorila,” se ji je prilizoval lisjak.

“Ne, po navadi se res ne zagovorim, a saj sam veš, kako hitro človek reče, da se moje kokoši pasejo pri – ojej, skoraj bi povedala. Ampak zdaj sva že tukaj, hvala lepa, kar lepo odloži skodelico, pa ti bom povedala.”

“Ja, le povej, saj ne bom vzel nobene kokoši,” je rekel lisjak.

21

“Moje kokoši se pasejo pri drugih!” se je zasmejala ženička. “Prav vse sem posodila ljudem, ki potrebujejo kokoši nesnice.”

Ko je lisjak to slišal in se mu je posvetilo, da ga je naplahtala, ga je bilo tako sram, da je šel naravnost v najgostejši gozd in se skril.

“Ha, ha, ha, dobro si ga, lisjaka,” je reklo zraven ženičke,
in tam je stal volk.

“Ja, prav lepo pozdravljen, mojster Sivec!” je rekla ženička. “Kako dobro, da si prišel, lahko mi pomagaš izprazniti skodelico v vedro.”

“O ne, mene ni tako lahko naplahtati kot lisjaka,” je rekel volk.

“Saj te tudi nisem mislila,” je rekla ženička. “Ampak zate je najbolje, da narediš, kar ti rečem, drugače bom poklicala Enooko Breznitno!”

“Vem, da obstajajo babje čenče, a te nisem še nikoli slišal,” se je zarežal volk.

“Ni čenča,” je rekla ženička, “in nisem navadna baba, saj vidiš, da sem majhna kot čajna žlička, in Enooka Breznitna je moja dekla.”

“To deklo bi res rad videl,” je rekel volk.

“Vtakni smrček v moj predpasnik in jo lahko pozdraviš,” je rekla ženička. Volk jo je ubogal in se zbedel v šivanko, ki jo je imela ženička v predpasniku.

26

“Av!” je zavpil volk in jo je hotel popihati v gozd, ampak ženička je zaklicala:

“To pa ne, najprej mi izprazni skodelico v vedro, in naj ti ne pride na misel, da bi jo držal postrani, tako da bi borovnice padle ven! Če me ne boš ubogal, bo prišla Enooka Breznitna in te zbodla!”

Volk si ni upal storiti nič drugega kot tisto, kar mu je naročila ženička, in ko je končal, je kot puščica šinil za lisjakom.

Ženička se je smejala in gledala za njim,
ampak potem je slišala, kako je nekaj
prihlačalo prav do vedra, in to je bil sam
medved.

“Ojej, ojej, dober dan, ojej, ojej,” je s tankim glaskom rekla ženička in se tako globoko priklonila, da se je z nosom dotaknila borovničevja. “Pa se v tem lepem poletnem dnevu ja ne sprehajajo kar sam kralj?”

“Ja,” je zabrundal medved in povohal vedro.

“Da imam takšno srečo! Kot kralj vidijo, sem nabrala vedro borovnic, ampak majhna ženička se v teh časih le stežka svobodno sprehaja po gozdu. Kralj najbrž ne bi bili tako zelo prijazni, da bi mi odnesli vedro do ceste?”

“Kaj pa vem,” je rekel medved, “jaz bi tudi malo borovnic!”

“Ja, rada verjamem,” je rekla ženička, “ampak ti nisi tak kot drugi, ker si kralj, ti se znaš obvladati in tudi pomagati majhni ubogi revici.”

“Ne, borovnice bi jedel,” je rekel medved in sklonil glavo. Ženička mu je hitro kot blisk splezala na hrbet in ga začela čohati za ušesom.

“Kaj pa počneš?” je rekel medved.

“Samo malo te čoham za ušesom,” je rekla ženička. “A ni v redu?”

“Ja, skoraj boljše je kot borovnice,” je zabrundal medved.

“Ja, če bodo kralj zdaj tako prijazni, da mi bodo odnesli vedro do ceste, bom njegovo veličanstvo vso pot čohala.”

“Ja, ja, pa dajva, no,” je rekel medved. Ko sta prišla do ceste, je medved previdno odložil vedro na ploščat kamen.

“Najlepša in najprisrčnejša hvala,” je rekla ženička.

“Enako,” je rekel medved in odhlačal nazaj v gozd.

Ko je medved odšel, se je ženička spet povečala, pobrala je vedro in se odpravila domov. “Sploh se ni težko sam znajti, tudi če si majhen, če le veš, kako je treba ravnati s tistimi, ki jih srečaš,” si je rekla. “Premetene je treba pretentati, strahopetne prestrašiti in mogočne počohati za ušesom.”

“Za žalostne se mi pa zdi, da pomaga samo eno, in to so borovnice na palačinkah.”

2. poglavje

Čajna ženička na bazarju

Nekega dne je čajna ženička pekla poprove piškote. In na stolčku poleg pečice je sedela majhna deklica in strgala testo iz sklede. To je bila tista deklica, ki je za božič od ženičke dobila punčko, kot mogoče že veš.

Takrat je potrkal na vrata.

“Kar naprej,” je rekla ženička.

In vstopile so tri fine gospe.

“Dober dan,” so rekle gospe.

“Dober dan,” je rekla ženička.

57

“Tukaj imamo seznam za zbiranje denarja za otroški orkester in danes zvečer bodo imeli bazar. Ali imate kaj, kar bi lahko dali na srečelov?”

“Ja,” je rekla ženička, “če lahko dam piškote, jih imam tukaj cel pekač.”

“Seveda lahko,” so rekle gospe in se lepo držale.

“Potem bom zvečer prinesla piškote,” je rekla ženička.

“Najlepša hvala,” so rekle gospe in potem so odšle in ženička je bila vesela, da bo lahko šla na bazar.

Deklica je strgala in strgala testo iz sklede.

“Grem lahko zvečer s tabo na bazar?” je vprašala deklica.

“Če ti doma dovolijo,” je rekla ženička in pripravila še več testa.

“Gotovo mi bodo,” je rekla deklica in stekla domov vprašat, ali lahko gre.

Ampak ko je prišla nazaj, je bilo v ženičkini hiši popolnoma tiho.

“Ženička, ženička, kje si?” je zaklicala deklica.

“Plop, plop,” se je oglasilo izpod bele sklede, in ko je deklica obrnila skledo, je v njej sedela ženička, majhna kot čajna žlička, umazana od testa.

“Ojej,” je rekla ženička. “Prav takrat, ko imam veliko dela, postanem majhna kot čajna žlička. Ravno sem hotela postrgati skledo in v pečici imam piškote, pa sem se manjšala in manjšala in potem mi je skleda padla čez glavo. Pohiti in vzemi piškote iz pečice, da se ne prismojijo!”

Vendar je bilo prepozno. Piškoti so bili črni kot oglje.

Takrat se je ženička ulegla in se razjokala. A ni se cmerila dolgo. Malo je pomislila in rekla:

“Daj me pod vodo!”

In deklica je hitro odprla pipo, počakala, da je bila voda primerno topla, previdno prijela ženičko za obleko in zmila z nje testo.

“Ojej,” je rekla ženička, “zdaj pa nimava piškotov za srečelov.”

“Mogoče najdeva kaj drugega,” je rekla deklica. “Saj na bazarju lahko ponudiš marsikaj čudnega in zdaj si videti prav kakor lutka.”

“Potem bova dali na srečelov mene,” je rekla ženička.
“Hitro pojdi na podstrešje, poišči božične okraske in krep papir in mi boš naredila obleko.”

To je deklica tudi storila. Ženička je dobila srebrn telovnik iz bleščic in obleko s štirimi steklenimi kroglicami ter klobuk iz zlatega papirja.

46

“Zapakiraj me v prazno škatlico za milo in greva,” je rekla ženička. “Ampak zapomni si, ne bom navadna lutka, biti hočem lutka, ki jo naviješ. Samo postavi me na mizo skupaj z drugimi dobinki in se delaj, da imaš ključek za navijanje v žepu. Ko me bo treba naviti, ti bom pomežiknila.”

47

Naj vam povem, da je bazar kar oživel, ko je prišla deklica
z lutko!

48

Vsi so jo hoteli videti, vsi so se je hoteli dotakniti in deklica je prodajala srečke in čakala, da ji bo ženička pomežiknila in jo bo lahko navila.

Končno je ženička pomežiknila in deklica je rekla: “Frrrr, frrrrrrr,” da je zvenelo, kot da navija lutko.

In potem je začela ženička hoditi. Lepo mirno. Cin, cin so žvenketale steklene kroglice, ko je šla mimo kompleta skled, ššš, ššš je šumel zlati papirnati klobuk, ko se je sklonila pod stojalom z oblekicami za punčke na obešalnikih.

Vsi so stali tiho kot miške in gledali, kako je ženička odstopicala med drugimi dobitki. Na koncu mize so sedele fine gospe in tja se je odpravila ženička.

“Poglej no, kakšna lepa punčka,” je rekla prva gospa, ki je dala na srečelov šest skodelic za kavo na pladnju.

“Meni se zdi podobna tisti smešni ženički, ki je hotela prinesiti piškote,” je rekla druga gospa, ki je na bazar prinesla lep prticek.

“Ja, prav res,” je rekla tretja gospa, ki je imela s sabo veliko smetanovo torto.

In tri gospe so postale zelo prijazne, ko je prekrasna lutka prišla do njih.

“Pridi k meni,” je rekla gospa, ki je imela kavne skodelice, in je položila roko na mizo, da bi lahko ženička zlezla nanjo.

“Jaz bi jo tudi malo držala,” je rekla tista, ki je dala lepi prticek, in tako je ženička odšla k njej.

“Jaz sem na vrsti,” je rekla gospa s smetanovo torto. “To je resnično veliko boljši dobitek od piškotov, ki jih je hotela prinesiti tista čudna ženička.”

Takrat pa se je ženička razjezila! Pognala se je naravnost na sredino smetanove torte, da je smetana frčala vse naokrog.

Potem je odkorakala čez prtiček, da je za sabo puščala velike marmeladne madeže, in naprej na pladenj s skodelicami za kavo. Tam je zaplesala poskočen ples, da so skodelice odletele na vse strani in se razbile.

“Ustavi lutko, ustavi lutko!” so vpile gospe.

“Žrebaj lutko, žrebaj lutko, da bomo videli, kdo jo je dobil!” so vpili vsi.

Na to deklica ni pomislila.

“Žrebatu te hočejo,” je vzkliknila na robu solz. Hitro je vzela ženičko in jo dala v škatlo za milo.

“Kar naj,” je rekla ženička in brcnila z nogo, na katero se je prilepila jagoda iz torte.

“Lutko je zadela srečka številka 254,” je rekel moř, ki je stal pri mizi z dobitki.

A nihče ni imel številke 254.

“Potem bomo ųrebali še enkrat,” je rekel moř.

“Malo počakajte,” je rekla deklica, kajti v ųepu je imela srečko, ki jo je pozabila pogledati, in na njej je pisalo 254!

“Lutka je tvoja,” je rekel mož.

“Hvala lepa,” je rekla deklica.

In potem je odhitela nazaj domov. In tik preden sta prišli domov k ženički, je ženička postala tako velika kot vse druge ženičke.

In potem sta šli noter in sta pozdravili ženičkinega moža, bral je časopis in sploh ni opazil, da ženičke ni bilo doma.

“Ti si moja deklica,” je rekla ženička, ko se je deklica odpravljala domov.

“O ne, ti si moja ženička,” je rekla deklica, “ker sem te zadela na bazarju!”

3. poglavje

Čajna ženička in skriti zaklad

Bil je lep sončen zimski dan po božiču.

Čajna ženička je stala pri kuhinjskem pultu in lupila krompir. Mačka je ležala pod pečjo.

“Mijav!” je rekla mačka.

“Mijav, mijav,” je rekla ženička.

“Mijav!” je še enkrat rekla mačka.

*“In mačka pod pečjo leži
in toži o vsem, kar jo skrbi,
in glava jo tako boli,
da bo umrla, se ji zdi!”*

je zapela ženička. To je bila stara pesem, ki se je naučila,
ko je bila še majhna.

“Potem ležiš pod pečjo in tožiš o vsem, kar te skrbi, ali
kaj, muca moja?” je rekla ženička in se zasmejala.

“Mijav!” je rekla mačka in žalobno strmela v ženičko.

Takrat je ženička nehala lupiti krompir, obrisala si je roke
in počenila k mački.

“Menda mi hočeš nekaj povedati,” je rekla.

A mačka ni odgovorila. Samo tako dolgo in nesrečno je
gledala ženičko, da se je ta skoraj razjokala.

“Vem, da nekaj hočeš,” je rekla ženička. “Saj te vidim, kako se že ves dan smukaš okoli mene, ampak jaz ne odločam o tem, veš. In kadar sem velika, ne znam mašččine in ne razumem, kaj mi hočeš povedati.”

In ženička je globoko zavzdihnila in vstala in do konca olupila krompir in ga dala v lonec, ki ga je postavila na štedilnik. Potem je vodo za krompir posolila in pogrnila mizo za moža, ki bo prišel na kosilo ob enih.

Prav takrat je ura odbila pol enih.

“Mijav!” je rekla mačka, šla je k vratom in hotela ven.

“A zdaj bi šla pa ven,” je rekla ženička in odprla vrata.

Mačka je šla ven. In za njo je šla še ženička, ker je videla,
da ji je metla padla v sneg.

In prav takrat je postala majhna kot čajna žlička!

“Skrajni čas,” je rekla mačka. “Že več dni čakam in čakam in danes je zadnji dan. Sedi mi na hrbet in greva kar takoj.”

Ženička je skočila nanjo in mačka je odhitela, da je sneg
pršel na vse strani.

“Dobro se drži,” je rekla mačka. “Kmalu bova na zbadljivem hribu z vsem tistim sračjim krakanjem. Niti besede ne smeš reči.”

In tako je šla mačka z malo ženičko dol po klancu pri skednju, kjer je ženička praznila vodo za pomivanje in kavne usedline. Na brezi so sedele srake.

“Glej jo, mačko, glej jo, mačko, naj zbadamo, naj zbadamo?” so krakale. “Naj kljuvamo, naj kljuvamo, v rep, v rep?”

Mačka je šla samo mimo in ženička je sedela trdo in vzravnano in ni rekla niti besede.

“Ja, tole je šlo kar v redu,” je rekla mačka, ko sta prišli skozi odprtino v ograji. “Ampak zdaj prihajava na dečekskepovski hrib in zlahka dobiva kakšno kepo v glavo. Če vidiš, da ima kdo snežno kepo v roki, se hitro skloni!” In je šla mačka po kratkem klancu do poštnega nabiralnika. Tam so se igrali dečki, ki jim je ženička po navadi dajala krofe.

“To že ni nevarno,” si je mislila ženička.

Potem pa je slišala, kako je eden od dečkov rekel:

“Tista mačkavza prihaja. Hitro naredi snežno kepo!”

74

In takrat se je ženička urno sklonila, kajti nenadoma se je spomnila, da je majhna kot čajna žlička. In mačka je kot puščica šinila po dečekskepovskem hribu navzdol in se ustavila pri žičnati ograji, v kateri je bila luknja.

“Ja, zdaj sva tukaj,” je rekla mačka. “Čaka naju samo še ena preizkušnja, ampak ta je najhujša. Zdaj greva naravnost v pasjo deželo, reši se, kdor se more,” je rekla mačka.

In je smuknila skozi luknjo v ograji k sosedovemu psu, ki je od ženičke dobil vse kosti.

“To že ni nevarno,” je pomislila ženička. “Ta pes je prijazen ...”

Toda potem je prišel pes – in ni bil prijazen! Tako velik in grozen gobec je imel, njegove rdeče dlesni so se svetlikale in v njih je tičala dolga vrsta zob, ki ji ženička ni videla konca. Ženička se je sploščila ob mačkin hrbet in mačka je kot raketa zdrvela pod tramove sosedovega skednja.

“Hvala, da si šla z mano,” je rekla mačka, “v zahvalo, ker si me spremljala, boš dobila moje bogastvo. Zdaj se bova naprej splazili po temi in potem bova prišli do skritega zaklada.”

In potem se je mačka začela plaziti, ženička ji je sedela za vratom in v oči ji je takoj priletel seneni prah.

“A kaj vidiš?” je vprašala mačka.

“Samo vedno temneje se mi zdi,” je rekla ženička.

“Potem sva na pravi poti,” je rekla mačka.

In mačka se je plazila in vedno temneje in temneje je bilo.

“A zdaj kaj vidiš?” je vprašala mačka.

“Ne, nič ne vidim,” je rekla ženička, kajti oči je imela polne travnih semen.

“Pomani si oči, pa boš videla skriti zaklad!” je rekla mačka.

In ženička je mela in mela in mežikala, in ko je odprla oči, so se svetlikali diamanti, lesketali so se smaragdi in safirji.

“Zdaj si našla skriti zaklad in zaklad je tvoj!” je rekla mačka.

Ampak ženički ni bilo nič jasno. Ves čas si je samo mela in brisala oči, in še preden je lahko ugotovila, kakšen zaklad je to, je mačka rekla:

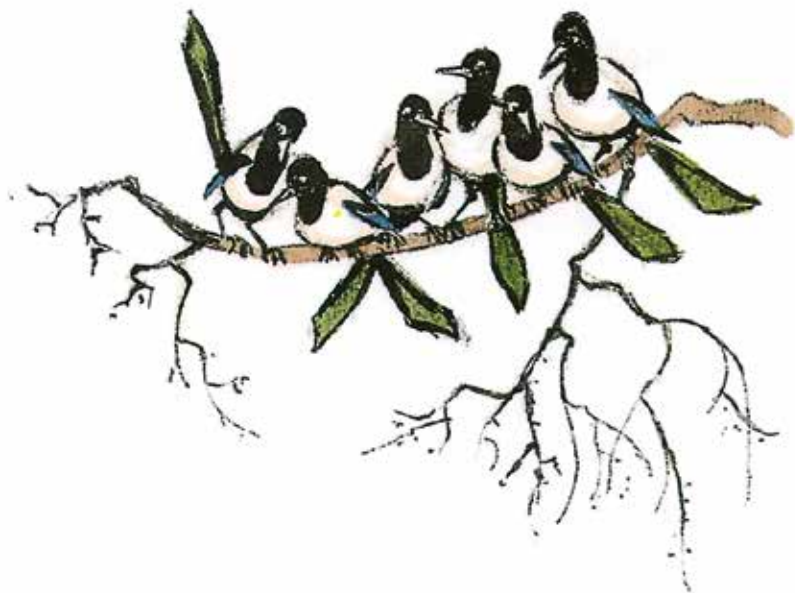
“Zdaj mi pa sedi na hrbet, ker greva domov.”

In potem je mačka med tramovi skednja z ženičko na hrbtu smuknila ven.

In prav ko sta prišli ven, je ženička spet postala velika, kot so navadno ženičke, vzela je mačko v naročje in šla mimo psa, ki ji je pomahal z repom, in mimo dečkov, ki so se ji priklonili in rekli dober dan ...

... in potem je šla mimo srak, ki so
samo sedele in niso rekle nič.

In potem je pohitela v hišo, ker je bila ura že skoraj ena. En, dva, tri je poskrbela za krompir, nekateri so se prismojili in prijeli na dno, ampak tiste je vrgla v pomivalno korito in v lonec je nalila veliko mrzle vode in ga postavila na verando. Potem je dala krompir v modro skledo in zraven postavila nekaj slanikov s čebulo, potem pa je točno ob njih prišel v hišo mož.

“Zdi se mi, da smrdi po prismojenem krompirju,” je rekel in je bil siten kot kakšen trol.

“Kakšna neumnost,” je rekla ženička. “Krompirjeva lupina mi je padla na ploščo, ko sem nesla kosilo na mizo, ampak zdaj sem prezračila, tako da lahko v miru ješ.”

“Ti ne boš?” je vprašal mož.

“Ne, na sprehod grem,” je rekla ženička.

In je šla iskat skriti zaklad.

Zaklad so bile štiri mlade črne mucke.

4. poglavje

Čajna ženička in los

V ženičkinem vodnjaku je bilo tisto zimo zelo malo vode. Vse slabše je tekla voda iz pipe v kuhinji in nekega dne je reklo samo še kap, kap, kap in ... vodnjak je bil prazen.

“Ja, ja,” si je mislila ženička. “Saj ni prvič, da sem brez vode, to ni nič takega.”

“Če imaš močne roke in veliko vedro za vodo in še tako srečo, da imaš na njivi še en vodnjak, se nimaš kaj pritoževati.”

94 In si je nadela star možev jopič in velike delovne rokavice in je šla v drvarnico po sekiro. Potem je odhitela po vodnjaškem bregu, kajti vodnjak na njivi je bil daleč spodaj v luknji tik zraven plota na robu gozda.

Lotila se je dela. Najprej je pometla stran sneg, potem je začela sekati. Led je frčal in sekira je sekala in ženička ni gledala ne na levo ne na desno.

In sekira je zganjala tak hrup, da ženička ni slišala, da so na drugi strani plota začele pokati vejice. Prikazal se je velik los z velikanskimi rogovi, sopihal je in pogled je upiral naravnost v ženičko.

Videti je bil hudo siten in skočil je čez plot in se zaletel v ženičko, da se je odkotalila v kup snega.

“Za božjo voljo!” je zavpila ženička in se postavila na noge, ampak los je že skočil nazaj čez plot in je stal na drugi strani.

Ko je videla losa, jo je ženička urno popihala. Navzgor po bregu in v hišo, da so vrata glasno zaloputnila.

Potem je šla v kuhinjo in je gledala skozi okno proti vodnjaškemu bregu. Prav res, los je še vedno stal pri plotu.

“O, le počakaj,” si je mislila ženička, “te bom že prestrašila.”

In nadela si je velik grd dežni plašč in pošasten star klobuk, v roke je vzela dolgo preklo in je šla spet ven in se odkradla za steno. Los je stopal sem ter tja in grizel lubje in vejice in jedel, videti je bil še kar miren.

100

“Vii-hu, vii-hu!” se je zadrta ženička in se pognala po bre-
gu, da ji je dežni plašč štrlel kot dve veliki krili.

Los je obrnil glavo, in ko je zagledal ženičko, je preskočil plot in se pognal naravnost proti njej. Zdaj je bil videti še slabše volje kot prej, zato se je ženička obrnila, kolikor hitro je mogla, in pobegnila nazaj v hišo.

“Kaj naj zdaj,” je tuhtala ženička. “Vodo moram imeti, če hočem pomiti posodo in pristaviti krompir, in nič ne bi bilo narobe s kakšno kapljico kave, ko je že tako pozno. Morda bi si morala obleči moževe hlače in vzeti njegovo staro puško in se delati, da merim v tistega grdavša?”

In prav to je ženička tudi storila, ampak to je bilo najbolj neumno od vsega, saj ni bila še niti na pol poti po bregu, ko je prišel los na svojih dolgih nogah, tako da je morala odvreči puško pred vrati in je komaj smuknila nazaj noter.

Ko je los videl, da je šla ženička noter, se je spet odmajal po bregu navzdol. Toda zdaj ni šel več čez plot, temveč se je postavil zraven odprtine vodnjaka.

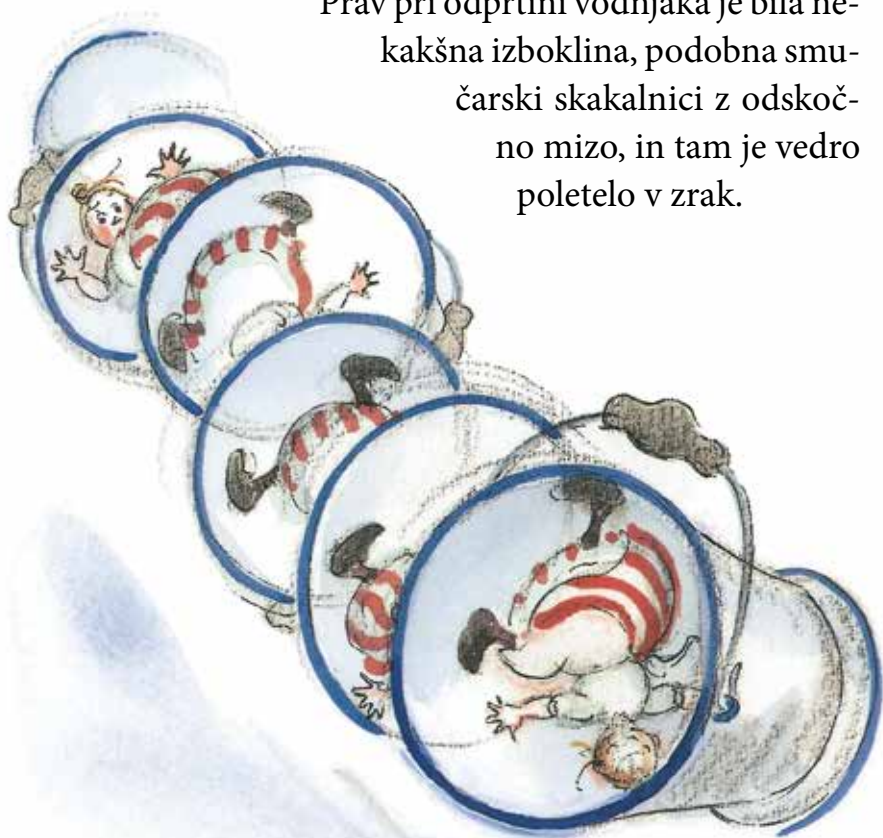

“Nič, bom pa vzela vedro in ga napolnila s snegom in stalila sneg in bom tako prišla do vode,” je rekla ženička. “Ker se ga očitno ne da prestrašiti niti tako, da sem velika in grda, niti tako, da sem velika in nevarna.”

In tako je tudi storila. Vzela je vedro in šla ven pred hišo, pa je ravno, ko je z vedrom hotela zajeti sneg, je postala majhna kot čajna žlička.

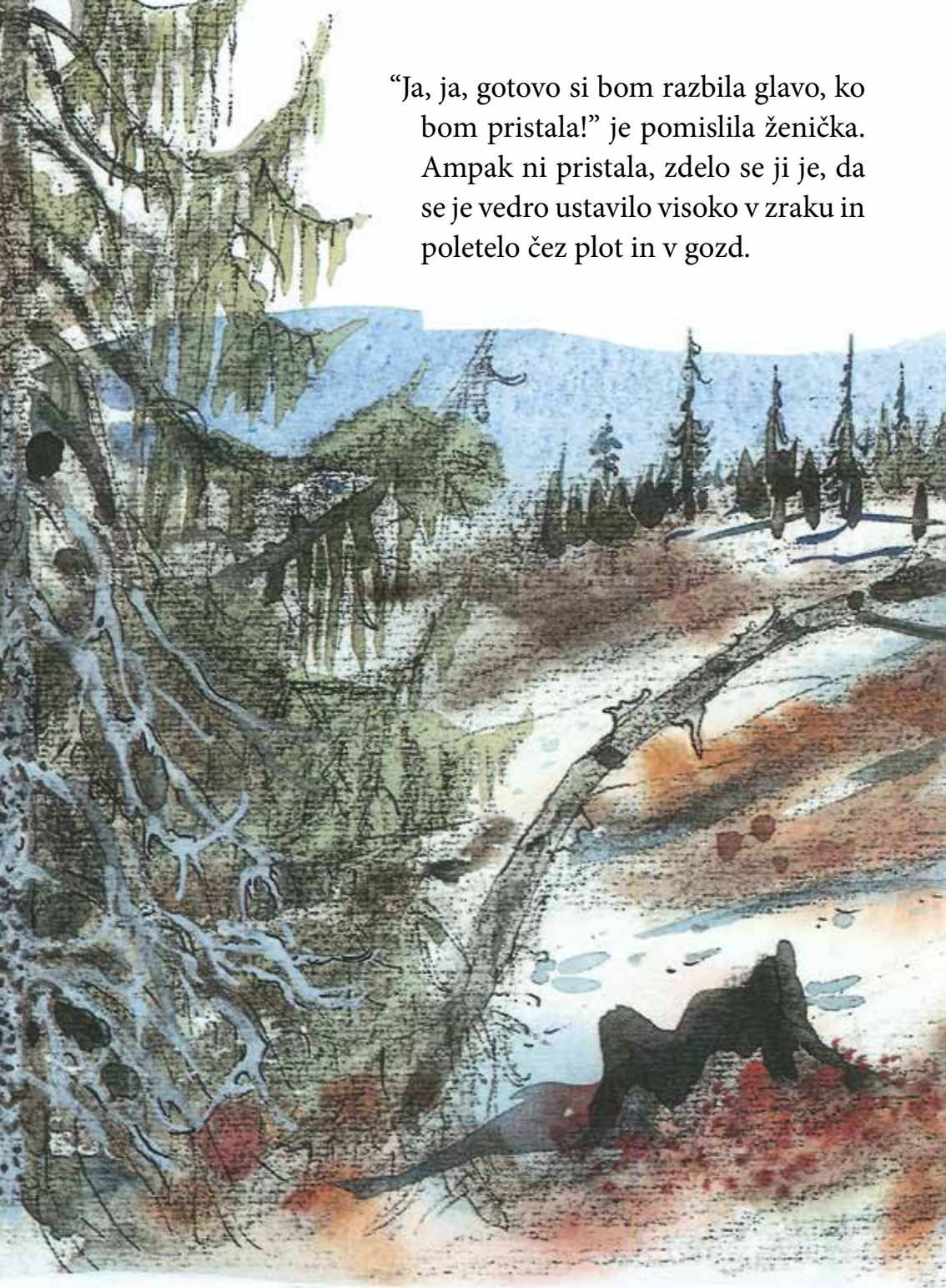
To se je zgodilo tako hitro, da je padla v vedro in se začela kotaliti po vodnjaškem bregu. Šlo je kot strela, vedro je poskakovalo in ženička je videla vse zvezde in še luno za povrh.

Prav pri odprtini vodnjaka je bila nekakšna izboklina, podobna smučarski skakalnici z odskočno mizo, in tam je vedro poletelo v zrak.

“Ja, ja, gotovo si bom razbila glavo, ko bom pristala!” je pomislila ženička. Ampak ni pristala, zdelo se ji je, da se je vedro ustavilo visoko v zraku in poletelo čez plot in v gozd.

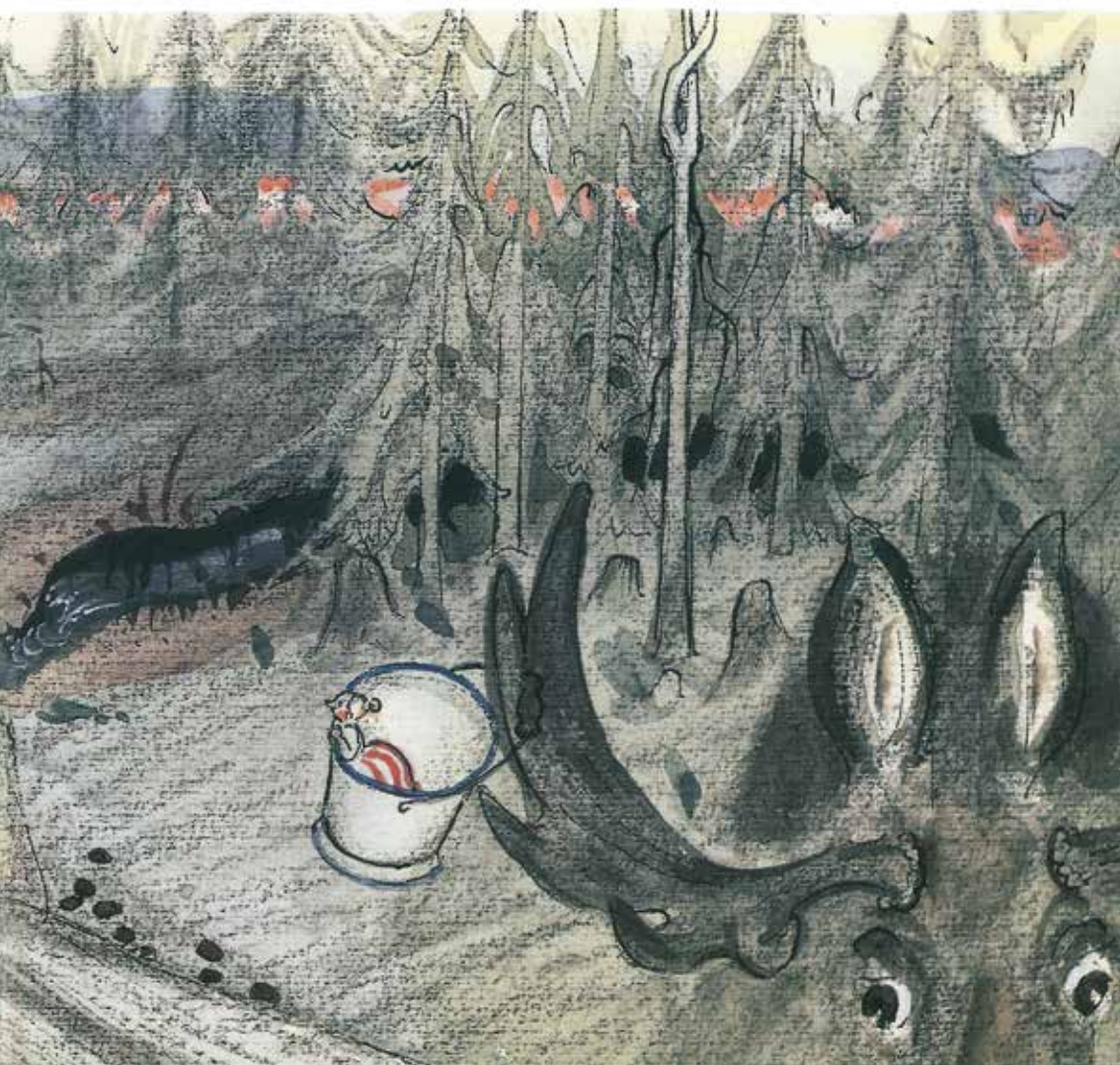

Če bi ženička razmislila, bi gotovo razumela, da je vedro pri-
letelo losu na rog, a ko visiš v vedru za vodo med nebom
in zemljo, ni tako lahko zbrati misli.

Končno se je los sredi gozda ustavil in zdaj je ženička slišala,
kako je okoli nje začelo sopihati.

Ženička je pokukala iz vedra in je videla še tri lose. To so bili tisti trije, s katerimi se je veliki los navadno družil. Vendar ženička tega seveda ni vedela. Ko je tako ležala tam, je globok glas rekel: “O, tako zelo se bojim!”

Kakor koli je že prišlo do tega, vedro se je nekako zataknilo na vejo in obviselo na njej. Los je stekel naprej in ženička je ležala v vedru in ni imela pojma, kje je. Potem je nekaj reklo prask, prask in prilezlo po drevesnem deblu, in to je bil veveriček Orešek.

“Živijo,” je rekel, “saj tu se sprehaja čajna ženička!”

“No, *sprehajam* se ravno ne,” je rekla ženička. “Sem pa dobila brezplačen prevoz, kdor koli me je že prinesel. Slišala sem samo, da ga je bilo tako zelo strah.”

“To je velelos,” je rekel Orešek. “Videl sem, da je prišel, in prvič sem videl, da se je ta tip ustrašil! Drugače je tako važen in hudoben in ves čas bi se samo pretepal. Zdaj si ga pa prestrašila, vsaj tako kaže.”

“No, to je pa dobro,” je rekla ženička. “Če bi le vedela, kako naj zdaj pridem domov.”

Ampak to je hitro ugotovila, začutila je namreč, da se spet veča, in takrat se je veja zlomila in ženička je padla na tla. Potem je vzela vedro in se odpravila domov. Ko je prišla do plota, je zavila še navzdol k vodnjaku in zajela vodo, ko je bila že tam.

Ko se je obrnila proti gozdu, je los stal tam. A zdaj ženičke ni bilo več strah. Samo malo je zaropotala z ročajem vedra, los je zmajal z glavo in planil nazaj v gozd.

In potem je lahko ženička v miru hodila po vodo. Kajti pogosto se zgodi, da se tisti, ki se ne boji velikega, na smrt boji majhnega.

Alf Prøysen (1914–1970) je norveški pisatelj, pesnik, dramatik in glasbenik ter ena najpomembnejših kulturnih osebnosti na Norveškem v sredini dvajsetega stoletja. Svojo kariero je začel kot glasbenik in pisec besedil za pesmi, bil pa je tudi med prvimi ustvarjalci otroških radijskih oddaj. Njegove prve knjige so bile pesmi iz teh oddaj, ki so postale otroške klasike in jih še vedno igrajo in prepevajo. Njegovo najuspešnejše prozno delo za otroke so zgodbe iz serije *Čajna ženička* (*Teskjekjerringa*), ki so izhajale od leta 1957 pa vse do njegove smrti leta 1970.

Björn Berg (1923–2008) je švedski ilustrator, grafik in slikar. Rodil se je na Bavarskem švedskim staršem in odraščal po različnih koncih sveta. Z Alfom Prøysnom je sodeloval pri Čajni ženički in njegove ilustracije so najpogostejše v prevodih te knjige, medtem ko se v norveških izdajah navadno uporabljajo druge ilustracije. Sodeloval je tudi z Astrid Lindgren – ilustriral je zgodbe o *Emilu z Lönneberge*, po katerih so nastali filmi in serije o tem fantiču.

Marija Zlatnar Moe dela na Oddelku za prevajalstvo Filozofske fakultete v Ljubljani, kjer poučuje prevajanje splošnih, književnih in humanističnih besedil iz angleščine v slovenščino. Je tudi (so)avtorica številnih znanstvenih in strokovnih člankov in monografij o književnem prevajanju. Iz norveščine in angleščine v slovenščino prevaja književnost in humanistična dela. Od besedil za otroke je doslej iz norveščine prevedla dve knjigi iz serije *Samson in Roberto* (Ingvar Ambjørnsen), tri knjige iz serije *Doktor Proktor* (Jo Nesbø), mladinski roman *Lepotica s pomarančami* (Jostein Gaarder) ter slikanici *Polenček odpre muzej* (Ashild Kanstad Johnsen) in *Garmannovo poletje* (Stian Hole).

